

HELSINGIN SEUDUN SUUNNAT

3 / 2009

VÄESTÖ

Muuttointo laimentunut

ALUETALOUS

Suhdanneodotukset
hieman kirkastuneet

Kaupan myynti laskenut
rajusti

TYÖMARKKINAT

Nuorisotyöttömien määrä
kaksinkertaistunut

HYVINVOINTI

Toimeentulotuen ja
asumistuen saaja
aiempaa enemmän

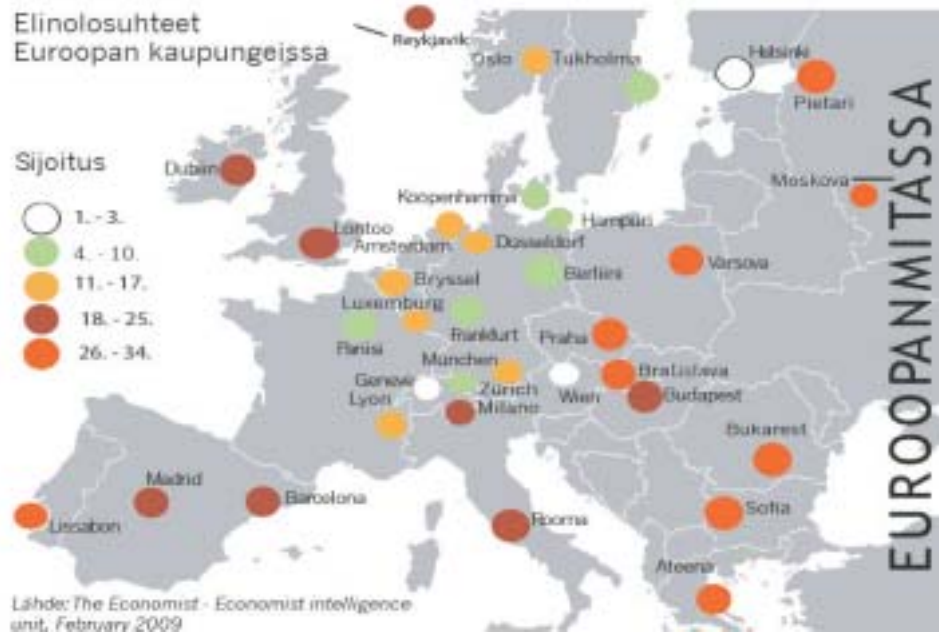
YMPÄRISTÖ

Ilmanlaatu edelliskevättä
parempi

VALOKIILASSA

Markku Lindqvist
Julkisten hyvinvointi-
palvelujen käyttö
parantaa kotitalouksien
toimeentulon tasoa

Ajankohtaiskatsaus seudun kehitykseen 4.9.2009



Helsingissä on hyvä asua

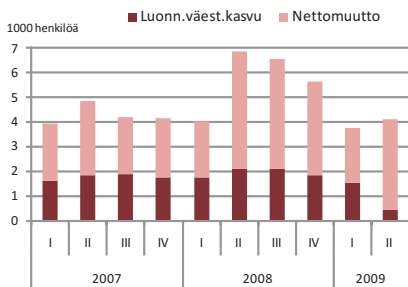
Helsinki sijoittui seitsemänneksi maailmanlaajuisessa, kaupunkien elinolosuhteita kartoittavassa tutkimuksessa. Mukana oli yhteensä 140 kaupunkia. Helsinki oli ainoana pohjoismaisena kaupunkina mukana kymmenen parhaimmat elinolosuhteet omaavan kaupungin joukossa.

Parhaaksi asuinpaikaksi osoittautui Kanadan Vancouver ja toiseksi parhaaksi Itävallan Wien. Kymmenen parhaan joukkoon sijoittui kolme Kanadan ja kolme Australian kaupunkia. Niihin luokitui myös kaksi kaupunkia Sveitsistä ja Itävallasta Wien Helsingin lisäksi.

Kun huomioon otetaan vain Euroopan kaupunkien elinolosuhteet, niin Helsinki oli arvostusasteikossa toinen Wienin jälkeen. Kolmanneksi parhaaksi Euroopan asuinkaupungiksi sijoittui Geneve. Zürich oli neljäs ja Tukholma viides. Kööpenhamina oli selvityksessä sijalla 9 ja Oslon sijoitus oli 11. Reykjavik oli tarkastelussa 20.

Kaupunkien järjestyksen arviointi perustui sekä määrällisiin että laadullisiin elinvoimaisuustekijöihin. Ne oli luokiteltu viiteen eri ryhmään: olojen vakaus, terveydenhuolto, kulttuuri ja ympäristö, koulutus sekä infrastruktuuri. Lopullinen kaupungin saama arvo oli 1-100 välillä. Helsingin saama arvo oli 96,2. Vancouverilla se oli 98. Tukholmassa kokonaisarvosana oli 95, Kööpenhaminassa 94,4 ja Oslolla 93,4.

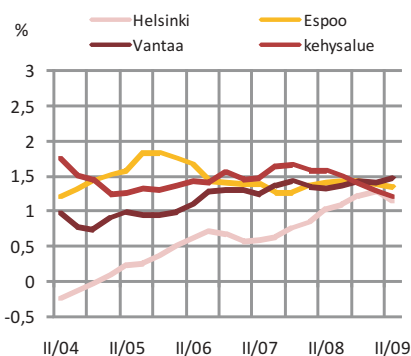
Väestönmuutos (henkilöä) ja sen osatekijät Helsingin seudulla



Lähde: Tilastokeskus, väestötillastot

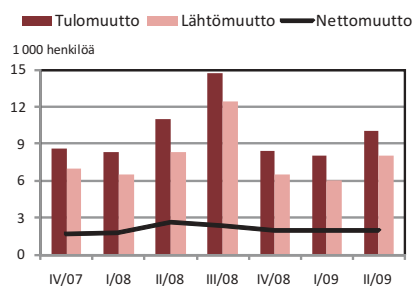
Väestömuutos Helsingin seudulla alueittain

Väestömuutoksen osuus (%) väestöstä



Lähde: Tilastokeskus, väestötillastot

Väestön nettomuutto Helsingin seudulle



Lähde: Tilastokeskus, väestötillastot

VÄESTÖ

Pitkään voimakkaana pysynyt kasvu taittui

Pidemmän ajanjakson tarkastelussa Helsingin seudun väestönkasvu on pysynyt voimakkaana. Ennätyskorkealla se oli viime vuoden toisesta neljänneksestä lähtien syntyvyyden kasvun ja runsaan muuttovoiton ansiosta. Huhti–kesäkuussa Helsingin seudun väkiluku kasvoi 3 680 henkilöllä. Se oli lähes 1 190 asukasta vähemmän kuin viime vuonna samana ajankohtana. Syntyneitä oli tuolloin lähes 200 enemmän ja kuolleita noin 70 vähemmän, joten luonnollinen väestönkasvu lisäsi väestömäärää nyt vähemmän kuin vuosi sitten. Myös muuttovoitto supistui runsaalla 800 henkilöllä.

Koko maassa väestönkasvu oli jonkin verran vähäisempää kuin vuosi sitten. Väkimäärä lisääntyi noin 6 500 henkilöllä ennakkotietojen mukaan. Se oli vajaa 400 henkilöä vähemmän kuin viime vuoden vastaavana ajankohtana. Suomessa syntyi huhti–kesäkuussa 15 300 lasta, mikä oli 300 enemmän kuin edellisvuonna. Tulomuuttajien enemmistö lähtömuuttajiin verrattuna oli 3 300 henkilöä eli 600 edellisvuotta vähemmän.

Helsingissä väestönkasvu oli huomattavasti vähäisempää huhti–kesäkuussa kuin viime vuonna samaan aikaan. Taustalla oli etenkin muuttovoiton merkittävä supistuminen. Helsingin väestö kasvoi huhti–kesäkuussa 800 henkilöllä, joka oli puolet viime vuoden saman ajankohdan lisäyksestä. Espoossakin väestömäärä lisääntyi vähemmän kuin vuosi sitten. Se kasvoi henkilöluvultaan yhtä paljon kuin Helsingissä huhti–kesäkuussa. Espoossa muuttovoitto oli pienempi kuin vuosi sitten, mutta syntyneitä lapsia oli enemmän. Vantaalla kehitys sen sijaan oli erilaista kuin muualla. Sen väkiluku kasvoi enemmän kuin vuosi sitten. Syntyneitä oli viime vuoden toisen neljänneksen määrää vähemmän ja kuolleita enemmän, mutta muuttoliike lisäsi väestömäärää 350 henkilöllä. Vantaan väkiluku kasvoi huhti–kesäkuussa vähän yli 700 henkilöllä. Myös kehysalueella kehitys oli samansuuntaista kuin Helsingissä ja Espoossa. Kehysalueen asukasmäärä kasvoi noin 4 000 henkilöllä, joka oli lähes 200 asukasta viime vuotta vähemmän.

Muuttointo laimentunut

Helsingin seudun tulo- ja lähtömuuttoluvut, niin kotimaan sisällä kuin maan rajojen yli, olivat huhti–kesäkuussa kaiken kaikkiaan viime vuoden vastaavaa ajankohtaa alhaisempia. Kun tulomuuttajia oli yhteensä 9 500 henkilöä ja lähtömuuttajia miltei 7 700 lisäsi muuttoliike väkimäärää nyt vain noin 1 800 uudella asukkaalla. Viime vuoden vastaavana ajankohtana se oli 2700. Tosin viime vuoden toinen ja kolmas neljännes olivat ennätyskellisen vilkkaita muuttoliikkeen kannalta.

Etenkin pääkaupunkiseudun saama muuttovoitto supistui voimakkaasti. Erityisesti supistui Helsingin saama muuttovoitto, joka oli 360 henkilöä. Espoossakin muuttovirta supistui ja oli nyt 240 henkilöä. Myös kehysalueella muuttovoitto väheni tämän vuoden toisella vuosineljänneksellä ja muuttovoitto oli 910 asukasta. Vain Vantaalla väestö lisääntyi enemmän kuin vuosi sitten tulomuuttajien ansiosta. Tämän johdosta väestömäärä kasvoi 350 henkilöllä.

Muuttoliike ulkomailta hiljentynyt

Helsingin seudulta ulkomaille muuttaneita oli toisella vuosineljänneksellä suunnilleen saman verran kuin vuotta aikaisemmin, mutta ulkomailta muuttaneita henkilöitä oli vähemmän. Ulkomainen muuttovoitto oli noin 1 100 asukasta, joka oli 340 vähemmän kuin vuosi sitten.

Myös pääkaupunkiseudulla ulkomaisesta muuttoliikkeestä johtuva väestön määrän kasvu oli vähäisempää kuin vuosi sitten. Muuttovoitto oli nyt vajaa tuhat henkilöä, kun vuotta aikaisemmin ulkomainen muuttovoitto lisäsi väkimäärä 1 400 asukkaalla. Ulkomailta kehysalueelle muuttaneiden määrä oli samaa tasoa kuin vuotta aiemminkin, mutta lähtömuuttajien määrä supistui. Näin ollen kehysalueen ulkomailta saama muuttovoitto kaksinkertaistui viime vuoden huhti–kesäkuuhun verrattuna.

Muuttovoittoa muualta Suomesta

Helsingin seudulle muualta Suomesta muuttaneita oli noin 700 henkilöä enemmän kuin muualle Suomeen lähteneitä huhti–kesäkuussa. Yhteensä lähtömuuttajia oli 6 500 ja tulomuuttajia 7 210. Sekä lähtö- että tulomuuttajien määrä oli pienempi kuin vuosi sitten toisella neljänneksellä, näin ollen muuttovoitto oli lähes 200 henkilöä vähemmän kuin viime vuoden toisella neljänneksellä.

Kehysalue on perinteisesti ollut muuttotappioaluetta Helsingin seudunulkopuolisen Suomen suhteen. Kyseisestä muuttoliikkeestä johtuen kehysalueen väkimäärä laski noin 200 henkilöllä toisella vuosineljänneksellä. Muuttotappio muun Suomen suhteen noin 60 ihmistä vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Sekä muualle Suomeen muuttaneita että tulomuuttajia oli vähemmän kuin viime vuoden huhti–kesäkuussa.

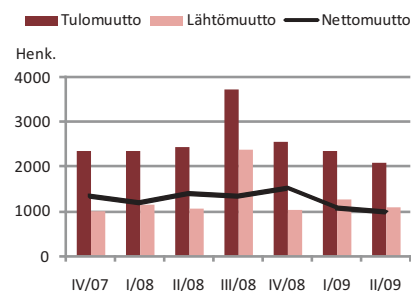
Myös pääkaupunkiseudun ja Helsingin seudun ulkopuolisen Suomen välinen muuttoliike hiljeni. Tulomuuttajia oli 5 900 ja lähtömuuttajia 5 000, joten pääkaupunkiseudun väestön määrä kasvoi tästä johtuen noin 900 asukkaalla. Viime vuonna samana ajankohtana määrä oli 550 henkilöä enemmän.

Pääkaupunkiseudulta muutetaan edelleen kehysalueelle

Helsingin seudun sisäinen muuttoliike ei kuitenkaan hiljentynyt ja edelleen kehysalue sai muuttovoittoa pääkaupunkiseudulta. Täältä muutti kehysalueelle lähes 1 000 henkilöä enemmän kuin oli tulomuuttajia kuluvan vuoden toisella neljänneksellä.

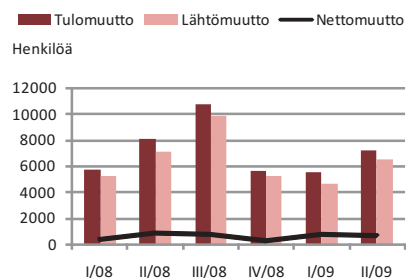
Etenkin Helsinki menetti kyseisen muuttoliikkeessä miltei 1 200 asukasta. Lähtömuuttajia oli saman verran kuin vuosi sitten, mutta tulomuuttajien määrä oli supistunut. Espoosta muutti muihin seudun kuntiin suunnilleen sama määrä kuin oli lähtömuuttajia. Vantaa sen sijaan sai muuttovoittoa, lähes 200 asukasta muista seudun kunnista. Kuluneen 12 kuukauden aikana kehysalueen saama muuttovoitto pääkaupunkiseudulta oli 2 400 asukasta.

Pääkaupunkiseudun ja ulkomaiden välinen muuttoliike



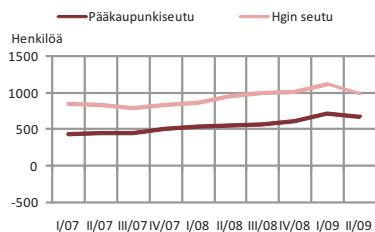
Lähde: Tilastokeskus, väestötilastot

Helsingin seudun ja muun Suomen välinen muuttoliike



Lähde: Tilastokeskus, väestötilastot

Helsingin seudun, pääkaupunkiseudun ja muun Suomen välinen muuttoliike Liukuva vuosisumma



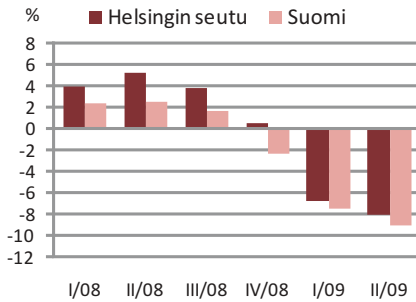
Lähde: Tilastokeskus, väestötilastot

ALUETALOUS

Tuotannon väheneminen jatkunut

Vaikka talouden kasvu pysähtyi Helsingin seudulla selvästi myöhemmin kuin muualla Suomessa, alkuvuoden aikana lama syveni seudulla lähes yhtä rajusti kuin koko maassa. Tuotanto väheni ennakoarvion mukaan noin 8 prosenttia edellisvuodesta vuoden 2009 toisella neljänneksellä. Lasku oli melkein yhtä suuri kuin koko maassa. Vuoden ensimmäisellä neljänneksellä seudun tuotanto väheni noin 7 prosenttia, tarkentuneiden tietojen mukaan suunnilleen saman verran kuin valtakunnallisesti. Ennen lamaa tuotanto kasvoi Helsingin seudulla selvästi nopeammin kuin koko maassa vuosien 2007 ja 2008 ajan. Vuoden toisella neljänneksellä talouden kehitys oli kaksijakoista: teollisuuden, rakentamisen sekä logistiikka-alojen (tukkukauppa ja kuljetus) tuotanto väheni rajusti, kun taas kotimarkkinoihin perustuvilla palvelualoilla lasku oli lievää.

Kokonaistuotannon ennakoiva kuvaaja Muutos(%) edellisestä vuodesta



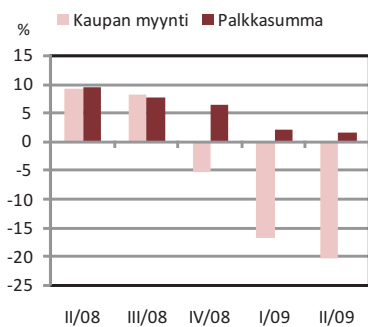
Lähde: Kaupunkitutkimus TA Oy ja Tilastokeskus

Kaupan myynti laskenut rajusti – maksettu palkkasumma lähes ennallaan

Helsingin seudulla kaupan myynti jatkoi vähenemistään ja se supistui kuluvan vuoden toisella neljänneksellä viidesosan edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Laskuun se lähti jo viime vuoden viimeisellä neljänneksellä, jolloin se supistui runsas viisi prosenttia. Tämän vuoden ensimmäisellä neljänneksellä vähennys oli lähes 17 prosenttia.

Maksettu palkkasumma kasvoi huhti–kesäkuussa 1,5 prosenttia viime vuoden toiseen neljänneeseen verrattuna. Kasvuvauhti on hiipunut pikkuhiljaa. Viime vuonna vastaavana ajankohtana lisäystä oli lähes 8 prosenttiyksikköä enemmän.

Kaupan myynti ja yritysten maksama palkkasumma Helsingin seudulla



Lähde: Kaupunkitutkimus TA Oy ja Tilastokeskus

Suhdanneodotukset hieman kirkastuneet

Teollisuus ja rakentaminen

Uudenmaan teollisuuden ja rakentamisen yritysten suhdannenäkymät ovat kirkastuneet aavistuksen verran viime kuukausina, mutta suhdanteiden uskotaan silti heikkenevän loppuvuoden aikana. Suhdannenäkymien saldoluku oli heinäkuussa –29, kun saldoluku oli huhtikuussa –37.

Heinäkuussa 51 prosenttia vastaajista ennakoivat suhdanteiden pysyvän muuttumattomina. Heikkenemistä odotti 39 prosenttia alasta ja 10 prosenttia yrityksistä uskoi tilanteen paranevan. Uudenmaan teollisuuden ja rakentamisen suhdannenäkymät ovat koko maan keskiarvoa tummemmat. Tuotannon odotetaan vähenevän myös loppukesän ja syksyn kuluessa.

Tuotantokapasiteettia oli heinäkuussa jouten 53 prosentilla alasta, ja 47 prosenttia yrityksistä arvioi kapasiteetin olevan täysin käytössä. Tilauksia on tavanomaista vähemmän, (heinäkuussa saldoluku –55, vientitilauksista –71). Valmiiden tuotteiden varastot ovat laskeneet normaalitasolleen.

Työvoima väheni huhti–kesäkuussa, ja työvoimaa vähennetään myös loppukesän aikana yleisesti. Myyntihinnat ovat laskeneet viime kuukausina selvästi kustannuksia enemmän. Kannattavuus on vuoden takaista huonompi, ja investoinnit vähenevät.

Koko maassa EK:n heinäkuussa tekemän suhdannebarometrin mukaan suomalaisyritysten suhdannekuva on jatkunut erittäin heikkona myös loppukevään ja alkukesän aikana. Tuotanto ja henkilöstö ovat vähentyneet voimakkaasti, eikä uusien tilausten määrä ole kääntynyt kasvuun. Teollisuuden henkilöstö väheni toisella neljänneksellä voimakkaasti lähes kaikilla toimialoilla. Henkilöstön ennustetaan vähenevän lähes yhtä paljon seuraavalla kolmen kuukauden jaksollakin.

Myönteistä on **teollisuuden** varastojen aleneminen. Näkymät loppuvuodelle ovat jonkin verran kirkastuneet. Koko maassa teollisuuden suhdannenäkymien saldoluku oli heinäkuussa tehdyssä tiedustelussa –8 (huhtikuussa –26). Suhdannelaskun ennustetaan tasaantuvan loppuvuonna ja vuodenvaihteessa. Suhdanneodotukset lähikuukausille ovat siis jossain määrin kohentuneet.

Rakentamisen suhdannetilanne on kokonaisuutena synkkä, vaikka vaihtelu on alan sisällä suurta. Yleiset suhdannenäkymät ovat yhä miinuksella. Merkittävää elpymistä ei odoteta vielä lähikuukausina eli odotukset lähikuukausille ovat edelleen vaisut. Lähitulevaisuuden suhdannenäkymiä luotaava saldoluku oli heinäkuussa tehdyssä tiedustelussa –35 (huhtikuussa –31). Merkittävää käännettä parempaankin ei odoteta ainakaan lähikuukausina.

Rakennusyritysten uusien tilausten määrän ennustetaan laskevan edelleen, joskin hieman hitaammin kuin alkuvuonna. Tilauskanta on selvästi alle tavanomaisen, vaikka sen kuvattiinkin toipuneen aavistuksen alkuvuoden pohjakosketuksesta. Rakennusyritysten henkilökunnan väheneminen oli alkukesälläkin nopeaa. Olennaista muutosta tilanteeseen ei ennusteta – myös lähikuukausien aikana työvoiman odotetaan supistuvan.

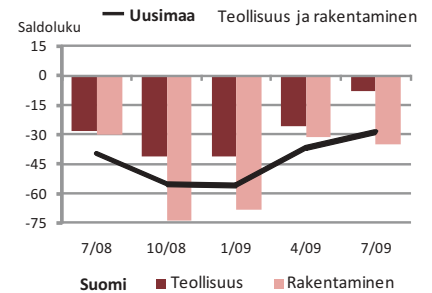
Palvelut

Uudenmaan palveluyritysten suhdannetilanne oli heinäkuussa selvästi normaalia huonompi. Suhdanteiden odotetaan heikkenevän edelleen loppuvuoden aikana. Saldoluku oli –21. Huhtikuuisessa tiedustelussa se oli –35. Heinäkuussa 28 prosenttia yrityksistä arvioi suhdanteiden heikkenevän loppuvuoden kuluessa ja 65 prosenttia uskoi suhdanteiden pysyvän ennallaan. Paranemista odotti seitsemän prosenttia alasta. Uudenmaan palveluyritysten suhdanneodotukset ovat lähellä koko maan keskiarvoa.

Myyntimäärät pienenevät aavistuksen verran huhti–kesäkuussa. Vuoden takaiseen verrattuna myynti sen sijaan supistui yleisesti. Myyntiodotukset ovat varovaisia, ja myynnin ennakoitaan vähenevän loppukesän ja alkusyksyn kuluessa.

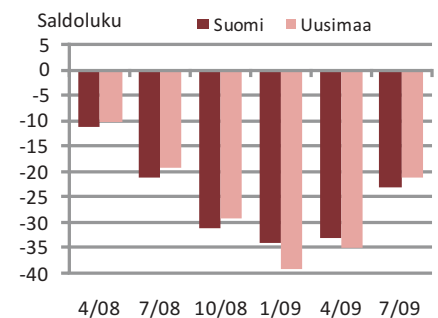
Työvoimaa on jouduttu alkukesän aikana vähentämään, ja henkilökuntaa supistettaneen myös lähikuukausina. Kustannukset ovat olleet kesän alussa laskussa, mutta myös myyntihinnat alenevat. Kannattavuus oli huhti–kesäkuussa vuoden takaista huonompi, ja sen uskotaan heikkenevän myös kesän lopulla.

Teollisuus- ja rakennusyritysten suhdannenäkymät



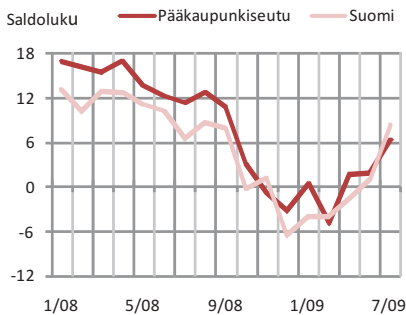
Lähde: Elinkeinoelämän keskusliitto, EK, Suhdannebarometri

Palveluyritysten suhdannenäkymät



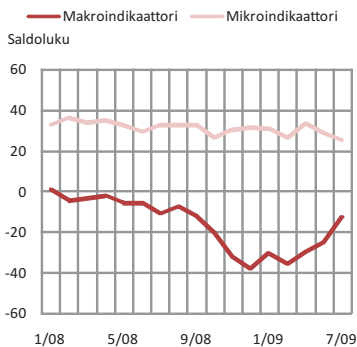
Lähde: Elinkeinoelämän keskusliitto, EK, Suhdannebarometri

Kuluttajien luottamusindikaattori



Lähde: Tilastokeskus, kuluttajabarometri

Kuluttajien mikro- ja makroindikaattorit



Mikroindikaattori:

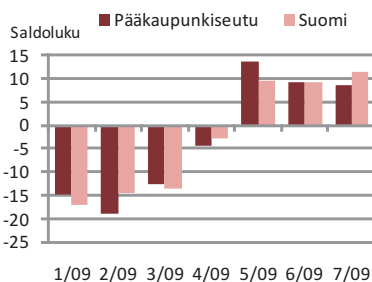
Oma talous ja säästämismahdollisuudet

Makroindikaattori:

Suomen talous ja työttömyyden kehitys

Lähde: Tilastokeskus, kuluttajabarometri

Kotitalouksien odotukset Suomen talouden kehityksestä 12 kk aikana



Lähde: Tilastokeskus, kuluttajabarometri

Koko maassa palveluyritysten suhdannetilanne on heikentynyt merkittävästi kuluvan vuoden alkupuoliskolla. Laskusuhdanne jatkuu ja syvenee vielä loppuvuonna. Kannattavuus heikkenee ja henkilöstö vähenee. EK:n heinäkuussa tekemässä tiedustelussa tämänhetkistä tilannetta kuvattiin merkittävästi tavanomaista heikommaksi. Yleisen suhdannekuvan ennustetaan yhä jatkavan heikentymistään loppuvuoden aikana. Palveluyritysten suhdannenäkymien saldoluku oli heinäkuussa -23 (huhtikuussa -33).

Heikko kysyntä rajoittaa toimintaa yhä lähes joka toisessa palvelualan yrityksessä. Myynti jatkoi vuodenvaihteessa alkanutta laskua myös alkukesän ajan. Laskuvauhti hidastui ensimmäisestä neljänneksestä vain aavistuksen. Syksyllä myynnin supistumisen ennustetaan jatkuvan vielä, tosin hieman loivempana kuin vuoden alkupuolella.

Palvelualojen henkilöstö vähenee alkukesällä loivasti. Lähikuukausina henkilöstövähennysten ennustetaan hieman kiihtyvän. Koko maassa palvelualojen tilanne on kuitenkin vakaampi kuin teollisuudessa ja rakentamisessa.

Kuluttajien luottamus palautumassa

Pääkaupunkiseudun kuluttajien luottamus talouteen vahvistui toukokuussa huomattavasti alkuvuoden verrattuna. Tuolloin luottamusindikaattorin arvo oli 9,6 (tammikuussa 0,5). Tosin kesä-heinäkuussa luottamus hieman hiipui ja saldoluku olikin heinäkuussa 6,3. Koko maassa arvo oli heinäkuussa 8,4 ja tammikuussa -3,9. Tavallisesti pääkaupunkiseudun kuluttajat ovat olleet muuta maata luottavaisempia, mutta viime vuoden loppupuolelta lähtien ero on kaventunut. Heinäkuussa koko maan kuluttajien näkemykset olivatkin valoisammat kuin pääkaupunkiseudulla.

Luottamusindikaattorin neljästä osatekijästä etenkin luottamus omiin säästämismahdollisuuksiin laski. Kuitenkin heinäkuussa pääkaupunkiseudun kuluttajista 77 prosenttia olettaa hyvin tai melko todennäköisesti säästävänsä seuraavan 12 kuukauden aikana. Hyvin todennäköisesti tulee säästämään 40 prosenttia, joka on vähemmän kuin aikaisemmin. Myös niiden osuus kasvoi, jotka eivät hyvin todennäköisesti säästä.

Kuluttajat kuitenkin luottavat edelleen vahvasti omaan talouteensa. Joka neljäs kuluttaja olettaa oman taloutensa olevan paljon tai jonkin verran paremman vuoden kuluttua. Jonkin verran tai paljon huonommaksi sen olettaa muuttuvan joka kymmenes kuluttaja. Koko maassa näkemykset huononemisen suhteen olivat samanlaiset, mutta taloustilanteensa paranemiseen luotti 24 prosenttia.

Kuluttajien luottamus Suomen talouden myönteiseen kehitykseen palautui toukokuussa sekä pääkaupunkiseudulla että koko maassa. Tuolloin sitä kuvaava saldoluku muuttui positiiviseksi ja se oli 13,7. Arvo oli ollut negatiivinen eli synkät näkemykset olivat olleet vallalla runsaan vuoden ajan. Etenkin viime vuoden lopulla odotukset olivat synkeät. Heinäkuussa neljä pääkaupunkiseudun kuluttajaa kymmenestä oletti Suomen talouden tilanteen olevan paljon tai jonkin verran paremman vuoden kuluttua. Koko maassa odotukset olivat vieläkin myönteisemmät, sillä siellä 46 prosenttia oli samalla kannalla. Odotukset yhdellä luvulla kuvaava arvo, saldoluku oli koko maassa 11,6 ja pääkaupunkiseudulla 8,6.

Heinäkuussa pääkaupunkiseudun kuluttajista 13,8 prosenttia ja koko maan kuluttajista 10,6 prosenttia oletti työttömien määrän olevan 12 kuukauden kuluessa paljon suurempi. Jonkin verran suuremmaksi sen oletti joka toinen koko maan kuluttajista. Vastaava osuus pääkaupunkiseudulla oli suurempi eli 54,2 prosenttia. Työttömien määrän laskuun luotti 14 prosenttia koko maan ja 12,1 prosenttia pääkaupunkiseudun kuluttajista.

TYÖMARKKINAT

Työttömyysaste muuta maata alhaisempi, mutta yhä nousussa

Helsingin seudulla työttömyysaste oli 7,5 prosenttia tämän vuoden toisella vuosineljänneksellä Tilastokeskuksen tietojen mukaan. Edellisen kerran se oli yhtä korkealla tasolla viisi vuotta sitten. Viime vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna lisäys oli 1,6 prosenttiyksikköä. Helsingissä työttömyysaste oli huhti–kesäkuussa 7 prosenttia eli 1,4 prosenttiyksikköä edellisvuoden vastaavaa ajankohtaa enemmän.

Koko maassa työttömyysaste oli 9,6 prosenttia. Se oli siis noin kaksi prosenttiyksikköä enemmän kuin Helsingin seudulla. Koko maan työttömyysaste oli noussut edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna enemmän kuin Helsingin seudulla, sillä lisäys oli 2,3 prosenttiyksikköä.

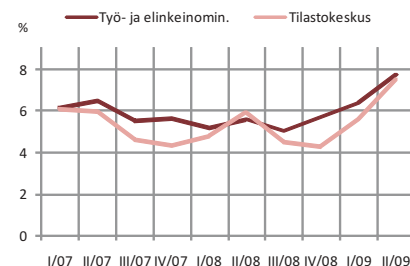
Työ- ja elinkeinoministeriön tietojen mukaan Helsingin seudulla työttömyysprosentti oli 7,7 prosenttia kesäkuussa. Koko maassa se oli 9,9 prosenttia. Vantaalla työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 8,9 prosenttia ja Helsingissä 8,2 prosenttia. Kehysalueella se oli 6,7 prosenttia ja Espoossa 6,5 prosenttia. Eniten työttömyysaste oli noussut kehysalueella, 2,7 prosenttiyksikköä vuoden takaiseen tilanteeseen verrattuna. Vantaalla nousu oli 2,2 prosenttiyksikköä. Sekä Helsingissä että Espoossa lisäys oli 1,8 prosenttiyksikköä.

Kesäkuun lopulla miesten työttömyysaste oli 9 prosenttia ja naisten kuusi prosenttia Helsingin seudulla. Koko maassa se oli kummallakin sukupuolella korkeampi: miehillä 10,5 prosenttia ja naisilla 8,5 prosenttia työ- ja elinkeinoministeriön tietojen mukaan.

Työttömien määrässä huima nousu

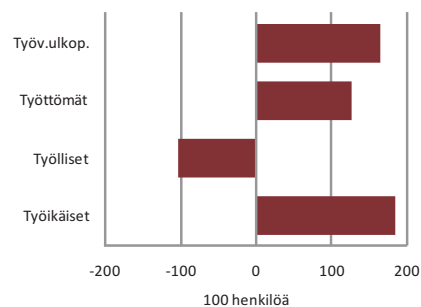
Helsingin seudulla oli työvoimatutkimuksen mukaan huhti–kesäkuussa työttömänä 56 900 henkilöä. Se oli 28,2 prosenttia enemmän kuin viime vuonna vastaavana ajankohtana. Koko maassa lisäys oli vielä suurempi, sillä kasvu oli 30,7 prosenttia ja työttömiä oli 264 200. Edellisen kerran työttömien määrä kasvoi Helsingin seudulla neljännesvuosittain tarkastellen yhtä voimallisesti vuoden 2002 lopussa. Tuolloin työttömyyden alueellinen kuva oli erilainen, sillä silloin koko maassa työttömien

Työttömyysaste (%) Helsingin seudulla



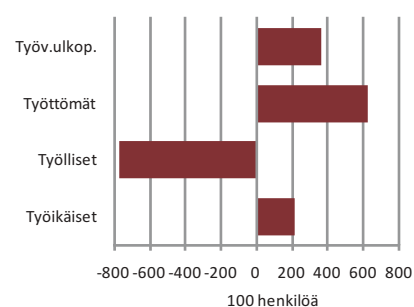
Lähde: Tilastokeskus ja Työ- ja elinkeinoministeriö

Työikäisten (15–74 v.) määrä ja pääasiallinen toiminta Helsingin seudulla Muutos (100 henk.) edellisestä vuodesta



Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus

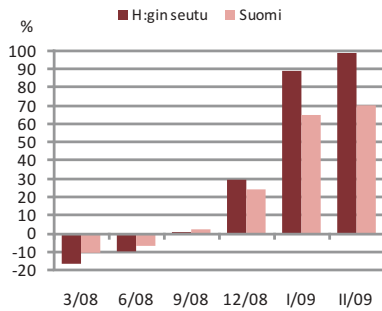
Työikäisten (15–74 v.) määrä ja pääasiallinen toiminta koko maassa Muutos (100 henk.) edellisestä vuodesta



Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus

Nuorisotyöttömyys

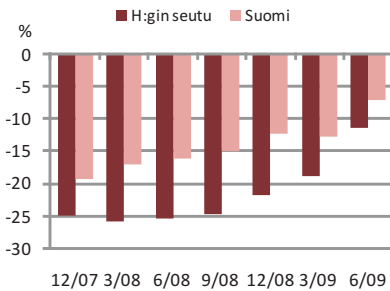
Muutos (%) edellisestä vuodesta



Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, työnvälitys

Pitkäaikaistyöttömyys

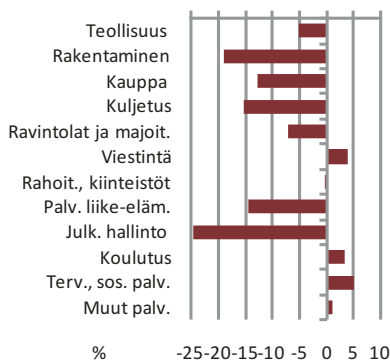
Muutos (%) edellisestä vuodesta



Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, työnvälitys

Työllinen työvoima päätoimialoittain, Helsingin seutu

Muutos (%) edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta



Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus

määrä jopa laskee hieman. Tilastoinnissa työttömäksi katsotaan henkilö, joka on täyttänyt 15 vuotta, vailla työtä ja hakenut viimeisen neljän viikon aikana aktiivisesti työtä sekä on käytettävissä työhön kahden viikon sisällä.

Työllisen työvoiman lukumäärä supistui Helsingin seudulla 1,5 prosenttia, joten heitä oli 701 500. Koko maassa vähennys oli vieläkin suurempi eli kolme prosenttia. Suomessa työlliseen työvoimaan kuului 2,5 milj. henkilöä. Työlliseksi katsotaan henkilö, joka on tilastoinnin tutkimusviikolla tehnyt ansiotyötä vähintään tunnin rahapalkkaa tai luontoisetua vastaan tai voittoa saadakseen. Myös tilapäisesti (loman tai sairauden) vuoksi työstä poissa olleet lasketaan työllisiksi. Samoin määräajaksi (alle kolme kuukautta) lomautetut sekä äitiys-, isyys- tai vanhempainvapaalla olevat luetaan työllisiksi.

Myös työvoiman ulkopuolella olevien lukumäärä kasvoi. Helsingin seudulla kasvua oli enemmän kuin koko maassa, jossa lisäys oli 2,9 prosenttia. Ensiksi mainitulla alueella nousu oli 6,4 prosenttia, joten heitä oli 270 200. Koko maassa työvoiman ulkopuolella olevien määrä oli 1,3 milj. henkilöä.

Nuorisotyöttömyys kasvanut räjähdysmäisesti, mutta pitkäaikaistyöttömyys laskenut edelleen

Helsingin seudulla oli kesäkuussa nuoria alle 25-vuotiaita työttömiä työnhakijoita 6 510. Heidän määränsä oli kaksinkertaistunut vuoden aikana. Näin ollen nuoria työttömiä oli 3 240 nuorta enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Koko maassa nuorisotyöttömien määrä ei kasvanut aivan yhtä voimakkaasti, mutta sielläkin lisääntymisestä viime vuoden kesäkuuhun verrattuna oli 70 prosenttia. Nuoria alle 25-vuotiaita oli työttömänä koko maassa 42 490. Se oli 17 560 nuorta viime vuoden kesäkuuta enemmän.

Etenkin kehysalueella nuorten työttömyys kasvoi voimakkaasti, sillä lisäys oli 126 prosenttia. Vantaalla vastaava nousu oli 105 prosenttia. Sekä Helsingissä että Espoossa kasvu oli 89 prosenttia. Kehysalueella oli 1 400 nuorta työttömänä. Vantaalla heitä oli 1 340, Espoossa 1 030 ja Helsingissä 2 720.

Vaikka pitkäaikaistyöttömien määrä on edelleen laskenut, on väheneminen hidastunut viime kuukausina. Yli vuoden työttömänä olleita henkilöitä oli Helsingin seudulla kesäkuussa 7 510. Heidän määränsä oli laskenut 960 henkilöllä eli runsaalla kymmenesosalla vuotta aiempaan ajankohtaan verrattuna. Eniten laskee kehysalueen ja Helsingin pitkäaikaistyöttömien määrä, sillä kummassakin vähennystä oli noin 14 prosenttia. Espoossa heidän määränsä supistui 9,2 prosenttia ja Vantaalla 4,9 prosenttia. Kesäkuussa Helsingissä oli 3 320 yli vuoden työttömänä ollutta henkilöä. Vantaalla heitä oli 1 670, Espoossa 1 210 ja kehysalueella 1 280. Koko maassa pitkäaikaistyöttömien määrä laskee 7,1 prosenttia eli 3 120 henkilöä. Näin ollen heitä oli 40 910.

Rakennus- ja kuljetusalan työntekijämäärä laskenut voimakkaasti

Helsingin seudulla etenkin rakennusalan työllisen työvoiman määrä supistui huhti-kesäkuussa. Vähennys oli 9 310 työntekijää eli 18,9 prosenttia. Alalta sai toimeentulonsa 39 900 henkilöä. Myös kuljetusalan työntekijöiden määrä laskee huomattavasti. Heitä oli 47 700, joka oli 8 560 työntekijää vä-

hemmän kuin vuotta aikaisemmin. Prosentuaalisesti lasku oli 15,2 prosenttia. Myös julkisen hallinnon työntekijöiden määrä supistui voimakkaasti eli neljäsosan. Kyseisen toimialan työllisen työvoiman määrä oli 35 100 henkilöä Helsingin seudulla. Terveys- ja sosiaalipalvelujen työntekijämäärä sen sijaan jatkoi nousuaan ja lisäys oli 5,1 prosenttia. Kyseisellä alalla oli 93 700 työntekijää kuluvan vuoden toisella neljänneksellä.

Koko maassa laski etenkin teollisuuden työntekijämäärä. Heitä oli 8,8 prosenttia vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Kaiken kaikkiaan 414 500 työntekijää sai toimeentulonsa teollisuudesta. Myös rakentamisen työntekijämäärä laski, ei kuitenkaan yhtä voimakkaasti kuin Helsingin seudulla. Lasku oli 7,4 prosenttia, joten kyseisellä alalla oli 176 700 työntekijää. Koko maassa etenkin informaatio ja viestintäalan työntekijämäärä kasvoi yhteensä 5,6 prosenttia. Alalla oli 95 900 henkilöä töissä huhti-kesäkuussa. Se oli 5 080 työntekijää enemmän kuin vuotta aikaisemmin.

Sekä tehtyjä työtunteja että ylityötunteja entistä vähemmän

Tehtyjen työtuntien määrä laski prosentuaalisesti Helsingin seudulla vähemmän kuin koko maassa huhti-kesäkuussa viime vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Koko maassa laskua oli 8,5 prosenttia ja Helsingin seudulla 7,8 prosenttia. Viimeksi mainitulla alueella tehtiin toisen vuosineljänneksen aikana 291,6 milj. työtuntia, kun koko maassa niiden määrä oli runsas miljardi työtuntia.

Tehtyjen ylityötuntien määrä supistui vähemmän myös Helsingin seudulla kuin koko maassa, jossa vähennystä oli kolmasosa. Helsingin seudulla tehtyjä ylityötunteja oli huhti-kesäkuussa 5,2 milj. eli viidesosa vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Koko maassa ylityötunteja tehtiin 15,9 milj. tuntia kuluvan vuoden toisella neljänneksellä.

Sekä kehysalueella että Vantaalla ylityötuntien määrä supistui vajaa kolmasosa ja Helsingissä runsas viidesosa. Espoossa laskua oli noin kymmenesosa. Helsingissä tehtiin 2,5 milj. ylityötuntia, Espoossa runsas miljoona, kehysalueella 0,9 milj. ja Vantaalla 0,8 milj. tuntia.

Tehtyjen ylityötuntien määrä supistui eniten Helsingin seudulla kuljetuksessa (57 prosenttia) ja kauppan alalla (50 prosenttia). Koko maassa ylityötuntien määrä väheni eniten teollisuudessa.

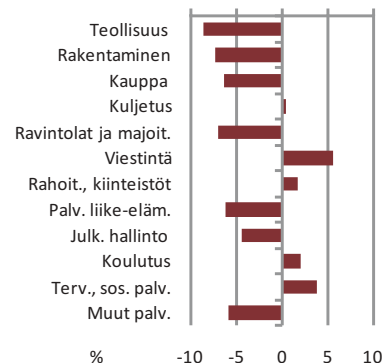
Avoimia työpaikkoja entistä vähemmän

Helsingin seudulla oli kesäkuun lopussa avoinna 5 066 työpaikkaa, joka oli runsas kolmasosa vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Koko maassa työnantajien työ- ja elinkeinovoimatoimistoon ilmoittamien työpaikkojen määrä ei laskenut ihan yhtä voimakkaasti, sillä pudotusta oli 28 prosenttia. Niiden lukumäärä oli yhteensä 19 251 kesäkuun lopussa.

Sekä Helsingissä että Vantaalla avoimien työpaikkojen määrä laski kolmasosan. Espoossa niiden määrä supistui 46 prosenttia. Kesäkuun lopussa Helsingissä oli avoinna 2 728, Vantaalla 981 ja Espoossa 649 työpaikkaa.

Työllinen työvoima päätoimialoitain, Suomi

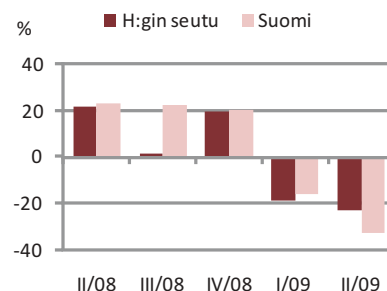
Muutos (%) edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta



Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus

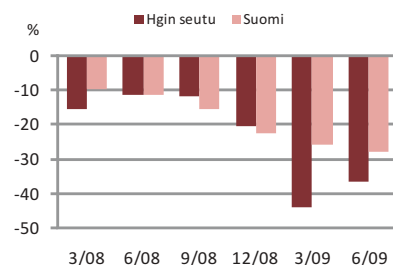
Ylityötunnit alueittain

Muutos (%) edellisestä vuodesta



Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus

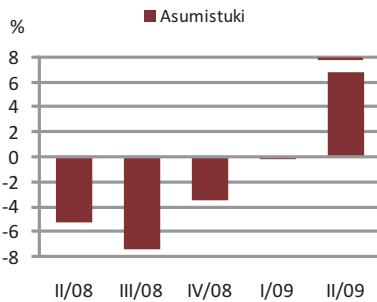
Avoimet työpaikat



Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, työnvälitys

Asumistuen saajia aiempaa enemmän

**Asumistukea saaneet henkilöt
pääkaupunkiseudulla**
Muutos (%) edellisestä vuodesta



Lähde: KELA

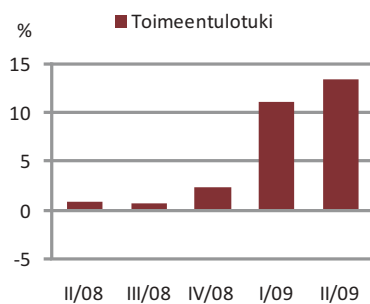
Pääkaupunkiseudulla seitsemän asutokuntaa sadasta sai asumistukea kuluvan vuoden toisella neljänneksellä. Kaiken kaikkiaan pääkaupunkiseudulla yleisen asumistuen saajia oli 35 600, joten heitä oli 2 300 viime vuoden vastaavaa ajankohtaa enemmän. Näin ollen osuudessa oli lisäystä 7 prosenttia.

Eniten asumistuen saajien määrä kasvoi Vantaalla, jossa nousua oli runsas kymmenesosa. Espoossa lisäys oli 8 prosenttia ja Helsingissä vajaa kuusi prosenttia. Asumistuen saajia oli Helsingissä 22 500, Espoossa 6 200 ja Vantaalla 6 800.

Asumistuen määrätymisperusteita muutettiin vuoden 2002 alussa niin, että asumismenojen enimmäismäärät vastaavat paremmin vuokratasoa. Pienille asunnoille vahvistettiin omat enimmäisasumismenot. Helsingin muuta maata korkeammat kustannukset otetaan myös aiempaa paremmin huomioon, sillä Helsinki muodostaa oman kuntaryhmänsä.

Toimeentulotukea saa entistä useampi

**Toimeentulotukea saaneet henkilöt
pääkaupunkiseudulla**
Muutos (%) edellisestä vuodesta



Lähde: Helsingin, Espoon ja Vantaan kaupungit

Pääkaupunkiseudulla toimeentulotuen saajia oli 48 970 kuukaudessa vuoden 2009 toisella vuosineljänneksellä, kun vuosi sitten heidän määränsä oli vajaa kuusi tuhatta vähemmän. Pääkaupunkiseudun sadasta toimeentulotuen saajasta 65 asui Helsingissä, 19 Vantaalla ja 16 Espoossa.

Kuluneen 12 kuukauden aikana toimeentulotukea sai koko pääkaupunkiseudulla neljä henkilöä sadasta huhti–kesäkuussa. Helsingissä osuus oli viisi henkilöä sadasta. Espoossa ja Vantaalla kolme henkilöä sadasta. Toimeentulon saajien määrä kasvoi pääkaupunkiseudulla 13,5 prosenttia viime vuoden huhti–kesäkuuhun verrattuna.

Pitkällä aikavälillä tarkastellen toimeentulotuen saajien osuus asukkaista on ollut korkeimmillaan vuosina 1994–1995. Tuolloin Helsingissä 14 prosenttia asukkaista sai kyseistä tukea. Espoossa ja koko maassa osuus oli 12 prosenttia ja Vantaalla 13 prosenttia. Tämän vuosikymmenen puolivälissä Helsingissä ja Espoossa osuus oli puolet pienempi. Koko maassa lasku kymmenen vuoden takaiseen tilanteeseen oli lähes viisi prosenttiyksikköä ja Vantaalla se oli neljä prosenttiyksikköä. Vuosituhannen vaihteessa osuudet olivat olleet vielä pari prosenttiyksikköä korkeammat.

Helsingissä toimeentulotuen saajia oli huhti–kesäkuussa keskimäärin kuukaudessa 31 820 henkilöä. Heidän määränsä oli 15,6 prosenttia enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Toimeentulotuen saajien määrä lähti nousuun tämän vuoden helmikuussa. Tilanne on samantyyppinen Vantaalla ja nousu ajoittui samaan ajankohtaan. Vantaalla kyseisen tuen saajia oli huhti–kesäkuussa keskimäärin

9 150 kuukautta kohti. Se oli 11,3 prosenttia viime vuoden vastaavaa ajankohtaa enemmän. Espoossa heitä oli 8 000 henkilöä keskimäärin kuukaudessa huhti-kesäkuussa ja lisäystä oli 8,4 prosenttia viime vuoden tilanteeseen verrattuna.

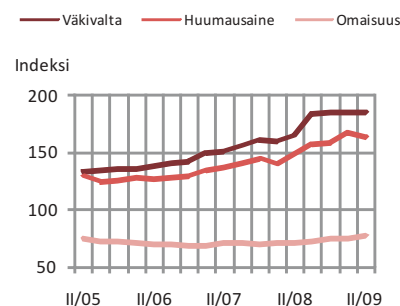
Varkausrikosten määrä kasvoi ja huumausainerikosten laski

Poliisin tietoon tuli 9 270 varkausrikosta kuluvan vuoden toisella vuosineljänneksellä Helsingissä. Se oli runsas tuhat rikosta eli 12 prosenttia enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Omaisuusrikosten määrä on jatkanut kasvuaan jo runsaan kahden vuoden ajan. Koko viime vuoden aikana niitä tuli poliisin tietoon yhteensä 31 675. Vuoteen 1995 verrattuna varkausrikosten määrä on laskenut neljänneksen.

Väkivaltarikosten määrä sen sijaan oli samalla tasolla kuin vuotta aikaisemmin eli niitä tuli poliisin tietoon Helsingin kihlakunnan alueella 1 830 huhti-kesäkuussa. Koko viime vuoden aikana näitä henkeen tai terveyteen kohdistuneita ja siveellisyysrikoksia tuli poliisin tietoon 7 841 Helsingissä. Vuoteen 1995 verrattuna väkivaltarikosten määrä on kasvanut noin 85 prosenttia.

Huumausainerikoksia tuli poliisin tietoon huhti-kesäkuussa 807, joka oli vähän yli 7 prosenttia vähemmän kuin viime vuonna vastaavana ajankohtana. Yhteensä niitä oli 3 189 Helsingissä viime vuoden aikana ja määrä oli kasvanut 64 prosenttia vuoden 1995 alkuun verrattuna.

Väkivalta-, huumausaine- ja omaisuusrikokset Helsingissä Indeksi I/1993=100



Lähde: Tilastokeskus

YMPÄRISTÖ

Ilmanlaatu edelliskevättä parempi

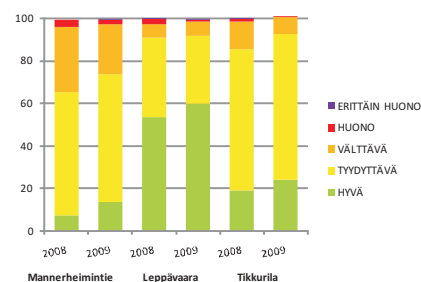
Ilmanlaatu oli valtaosan ajasta hyvä tai tyydyttävä kaikilla pääkaupunkiseudun mittausasemilla toisella vuosineljänneksellä. Helsingissä Mannerheimintiellä ilmanlaatu oli huhti-kesäkuussa hyvä 13,6 prosenttia tunneista. Viime vuonna hyvien tuntien osuus oli tuolloin 7,3 prosenttia. Leppävaarassa niiden osuus oli 59,9 prosenttia, kun vuosi sitten se oli 53,7 prosenttia. Myös Tikkurilassa ilmanlaadultaan hyvien tuntien osuus oli viime vuotta suurempi. Tänä vuonna niitä oli 24,1 prosenttia ja viime vuoden toisella neljänneksellä 19,1 prosenttia. Leppävaarassa ei mitata otsonia, minkä vuoksi siellä on enemmän kuin Tikkurilassa ilmanlaadultaan hyviä tunteja

Välttävien tai huonon ilmanlaadun tuntien osuus oli Mannerheimintiellä 25,8 prosenttia, Leppävaarassa 7,6 prosenttia ja Tikkurilassa 8,2 prosenttia toisen vuosineljänneksen tunneista. Kaikissa mitauspaikoissa osuus oli vähemmän kuin vuotta aikaisemmin.

Kevään katupölykausi kesti noin puolitoista kuukautta mutta ei ollut kovin voimakas. Pölyäminen alkoi 18.3. ja hiipui vapun jälkeen katujen puhdistamisen, sateiden ja luonnon vihertymisen myötä. Katupöly kuitenkin heikensi monena päivänä pääkaupunkiseudun ilmanlaadun. Sää oli huhtikuussa

Ilmanlaatu pääkaupunkiseudulla, 2008–2009 II neljännes

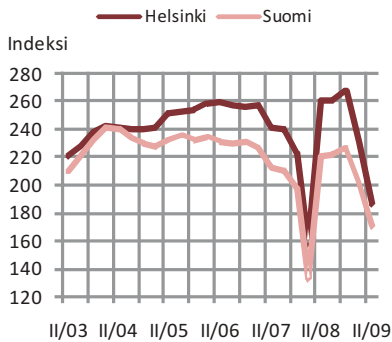
Osuus tunneista (%)



Lähde: YTV

Autojen ensirekisteröinnit

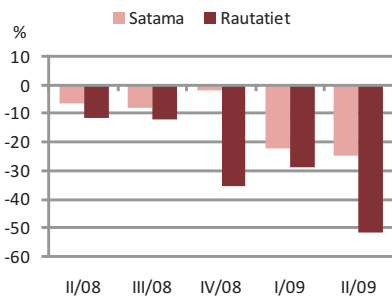
Indeksi I/1993=100



Lähde: Tilastokeskus

Satamien ja rautateiden tavaraliikenne

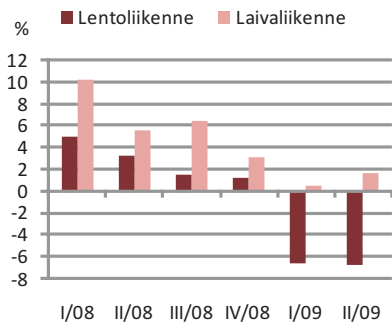
Muutos (%) edellisestä vuodesta



Lähde: Helsingin satama ja VR

Laiva- ja lentoliikenteen matkustajamäärät

Muutos (%) edellisestä vuodesta



Lähde: Ilmailulaitos ja Helsingin satama

varsin sateetonta ja hiukkaspitoisuudet ajoittain korkeita. Kevään kuluessa pölyämistä hillittiin kostuttamalla tienpintoja ja pientareita pölyä sitovalla suolaliuksella useaan kertaan eri puolilla pääkaupunkiseutua.

Pahimpaan katupölyaikaan pääkaupunkiseudulle kulkeutui myös pienhiukkasia korkeina pitoisuuksina kaksi kertaa, mikä oli poikkeuksellisen vähän. Hengitettävien hiukkasten pitoisuudet ylittivät vuorokauden raja-arvotason harvemmin kuin keväällä 2008.

LIIKENNE

Autojen ensirekisteröinnissä huima pudotus

Autojen ensirekisteröinti väheni huhti–kesäkuussa koko maassa 48 prosentilla viime vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Helsingissä vähennystä oli vieläkin enemmän eli 52 prosenttia. Uusia autoja rekisteröitiin 4 450 ja koko maassa 25 070 autoa. Autojen ensirekisteröinti lähti voimakkaaseen laskuun jo tämän vuoden ensimmäisellä neljänneksellä. Edellisen kerran voimakasta vähennystä tapahtui vuoden 2007 lopussa, kun uusien autojen hankintoja siirrettiin verotuskäytännön muutoksen vuoksi seuraavan vuoden puolelle.

Satamien ja rautateiden tavaraliikenne edelleen vähentynyt

Rautateiden tavaraliikennettä Helsingin asemilla oli toisella vuosineljänneksellä puolet vähemmän kuin vuosi sitten. Yhteensä sitä oli 164 600 tonnia, josta saapuvan tavaraliikenteen osuus oli 85 prosenttia ja lähtevän 15 prosenttia. Helsingin satamien ulkomaan tavaraliikenteen määrä supistui neljänneksen viime vuoden huhti–kesäkuuhun verrattuna. Tuonnin ja viennin määrä on ollut laskussa jo viime vuoden alusta lähtien ja yhteensä sitä oli 27,8 milj. tonnia tämän vuoden toisella vuosineljänneksellä.

Lentoliikenteessä matkustajamäärä supistunut – laivaliikenteessä vähän nousut

Kansainvälisen ja kotimaisen lentoliikenteen matkustajamäärä oli Helsinki–Vantaan lentoasemalla 3,2 milj. huhti–kesäkuussa. Vuotta aikaisemmin määrä oli 230 000 matkustajaa enemmän, joten lasku oli lähes 7 prosenttia. Kansainvälisen laivaliikenteen matkustajamäärä oli 2,7 milj. toisella vuosineljänneksellä Helsingin satamissa. Se oli 45 000 matkustajaa enemmän kuin vuosi sitten eli lisäys oli vajaa kaksi prosenttia.

Julkisten hyvinvointipalvelujen käyttö parantaa kotitalouksien toimeentulon tasoa

Kotitalouksien materiaalista hyvinvointia mitataan useimmiten käytettävissä olevan tulon käsitteellä. Vaihtoehtoisesti tai rinnalla voidaan käyttää kotitalouden kulutusmenoja. Käytettävissä olevat tulot ja kulutusmenot kuvaavat vain osaa kotitalouksien taloudellisista resursseista. Aina ei ehkä kiinnitetä huomiota siihen, että niin sanotun julkisen kulutuksen kautta kotitalouksille tarjotaan suuri joukko palveluita, joita voidaan kutsua hyvinvointipalveluiksi. Nämä palvelut eivät usein maksa käyttäjälle mitään tai käyttäjät maksavat käyttömaksuna vain pienen osan palvelun arvosta. Tyypillisiä tällaisia palveluja ovat: koulutus-, terveys- ja sosiaalipalvelut. Kunnat tarjoavat toki muitakin hyvinvointipalveluja kulttuurin, urheilun ja viihteen alueilla, esimerkkeinä vaikkapa kirjastot, ilmaiskonsertit, urheiluhallit ja kentät.

Kaikkiaan julkisia hyvinvointipalveluja, niin sanottuja yksilöllisiä julkisia palveluja, kutsutaan luontaismuotoisiksi sosiaalisiksi tulonsiirroiksi ja niillä on suuri merkitys yhtäältä kotitalouksien materiaalsen hyvinvoinnin tasoon ja toisaalta tulojen uudelleenjakoon. Kotitalouksien todellisesta yksilöllisestä kulutuksesta keskimäärin noin 25 prosenttia tulee näiden julkisten hyvinvointipalveluiden kautta. Kansantalouden tilinpidon tilastoista saadaan kokonaisluvut hyvinvointipalvelujen tuottamisen arvosta. Vuonna 2006 niiden arvo Suomessa oli lähes 28 miljardia euroa. Se on enemmän kuin kaikki kotitalouksille maksettavat suorat tulonsiirrot ja eläkkeet, mukaan lukien työeläkkeet.

Jos halutaan kuitenkin tarkastella palvelujen käyttöä ja niistä saatavan etuuden jakautumista eri väestöryhmille, tarvitsee yleensä tehdä haastattelututkimus, missä kotitalouksilta kysytään suoraan palveluiden käyttökerroista. Tilastokeskus teki tällaisia selvityksiä säännöllisesti 1990-luvulle saakka ja nyt, tauon jälkeen, vuoden 2006 kulutustutkimuksen yhteydessä kysyttiin yksityiskohtaisesti palvelujen käytöstä. Jotta kotitalouksille voidaan laskea rahamääräinen etuus palvelujen käytöstä, kerättiin myös laaja kustannusaineisto palvelujen tuottamisesta. Tällä tavoin saatiin yksikkökustannus kullekin palvelulle, esimerkiksi terveyskeskuslääkärillä käynnille (61 euroa), oppilaskustannus peruskoulussa (5 752 euroa/lukuvuosi) ja sairaalahoidon yliopistollisessa sairaalassa (900 euroa/hoitopäivä). Kun kotitalouskohtaista etuutta palvelusta lasketaan, vähennetään kotitalouden mahdollisesti maksamat palvelumaksut kyseisestä palvelusta.

Kaikkiaan hyvinvointipalvelujen arvo kotitalouksille koko Suomessa oli noin 6 140 euroa kotitaloutta kohti, pääkaupunkiseudulla se oli noin 5960 euroa ja muualla maassa siten yli koko maan keskiarvon vuonna 2006. Pääkaupunkiseudun alempi luku johtunee alueen väestörakenteesta ja tulotasosta. Julkiset hyvinvointipalvelut kohdentuvat selvästi enemmän pieni- ja keskituloisille kotitalouksille, erityisesti lapsiperheille, opiskelijoille ja vanhustalouksille. Pääkaupunkiseudulla on huomattavasti muuta maata korkeampi tulotaso ja alueella asuu paljon hyvätuloisia yksinäisiä henkilöitä ja lapsettomia pareja, jotka käyttävät vain vähän julkisia hyvinvointipalveluja.

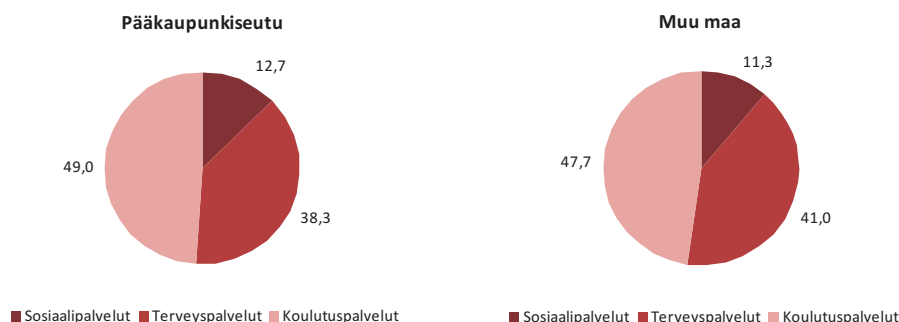
Taulukko 1. Kotitalouksien käytettävissä olevat tulot, hyvinvointipalveluista saatu etuus ja etuuden osuus tuloista, pääkaupunkiseutu, muu maa ja koko Suomi vuonna 2006

	Pääkaupunkiseutu	Muu maa	Koko Suomi
Käytettävissä olevat tulot	42 531	33 634	35 390
Etuus hyvinvointipalveluista	5 956	6 189	6 142
% tuloista	14,0	18,4	17,4

Lähde: Kulutustutkimus 2006, Tilastokeskus.

Koulutuspalvelut on Suomessa arvoltaan merkittävin yksittäinen hyvinvointipalveluryhmä. Suomen koulujärjestelmässä ei ole lukukausimaksuja, ei edes yliopistotasoisessa koulutuksessa. Kuviossa 1 on esitetty palvelujen arvojen prosenttiosuudet. Koulutuksen osuus on siis lähes puolet kaikista palveluista. Pääkaupunkiseudulla korostuu jossain määrin koulutuksen osuus muuhun maahan verrattuna, myös sosiaalipalvelujen osuus on täällä suhteellisesti suurempi.

Kuvio 1. Hyvinvointipalvelujen arvo-osuudet prosentteina, pääkaupunkiseutu ja muu maa vuonna 2006



Lähde: Kulutustutkimus 2006, Tilastokeskus.

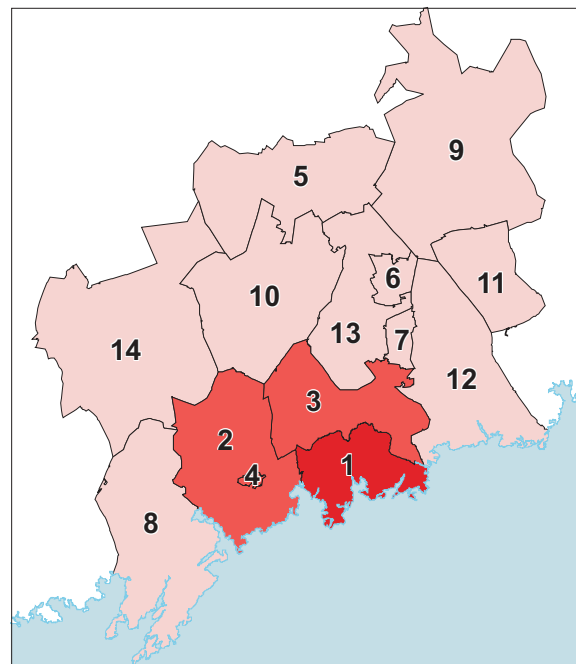
Vuoden 2006 kulutustutkimuksen yhteydessä ei ollut mahdollista mitata kattavasti kaikkien palveluiden käyttöä. Kysymysten määrä ja haastattelu-aika on rajallinen haastattelututkimuksissa. Kuitenkin kaikkien keskeisten koulutus-, terveys ja sosiaalipalveluiden käyttötiedot kerättiin. Palveluiden käytöstä tulevaa etuutta voitiin laskea kotitalouksilla ja niiden kohtaantoa erityyppisille kotitalouksille voitiin selvittää. Maksuttomat tai vahvasti subventoidut peruspalvelut ovat kotitalouksille todella merkittävä etuus, erityisesti sellaisessa elinvaiheessa oleville kotitalouksille, joiden tulotaso ei ole korkeimmillaan (lapsiperheet, eläkeläiset, opiskelijat). Julkisten palvelujen tarjonta vähentää myös selvästi kotitalouksien välisiä tuloeroja ja siten myös pienituloisuutta (köyhyysriskiä).

<http://www.stat.fi/til/ktutk/index.html>

info

Aluejako

Pääkaupunkiseutu:	1) Helsinki, 2) Espoo, 3) Vantaa ja 4) Kauniainen
Kehysalue:	5) Hyvinkää, 6) Järvenpää, 7) Kerava, 8) Kirkkonummi, 9) Mäntsälä, 10) Nurmijärvi, 11) Pornainen, 12) Sipoo, 13) Tuusula ja 14) Vihti
Helsingin seutu:	Pääkaupunkiseutu ja kehysalue
Uusimaa:	Uudenmaan ja Itä-Uudenmaan maakunnat



Käsitteitä

Asunnon ostoaikomukset:

Niiden kotitalouksien osuus, jotka aikovat ostaa asunnon varmasti tai mahdollisesti seuraavan vuoden aikana.

Ilmanlaatuindeksi:

Ilman epäpuhtauksien (rikkidioksidi, typpidioksidi, häkä, otsoni ja hengitettävä pöly) kuukausittaisiin maksimiarvoihin perustuva indeksi.

Julkisen liikenteen matkustajat:

Helsingin sisäisen liikenteen matkustajamäärä.

Kuolleisuus (eli kuolevuus):

Käsitteellä tarkoitetaan kuolemista ilmiönä, jonka väestöllistä vaikutusta tutkitaan, tai mitä tahansa mittalukua, joka ilmoittaa kuolleiden osuuden (yleensä promilleina) väestöstä tai jostakin väestöosasta.

Lento- ja laivaliikenteen matkustajat:

Lähteneet ja saapuneet matkustajat yhteensä.

Myynti:

Helsingin seudulla sijaitsevien yritysten arvonlisäveron alainen myynti.

Palkkasumma:

Helsingin seudulla sijaitsevien yritysten maksama palkkasumma.

Rikokset:

Väkivaltarikokset – poliisin tietoon tulleet henkeen tai terveyteen kohdistuvat rikokset sekä siveellisyyserikokset. Omaisuusrikokset – poliisin tietoon tulleet varkauudet, näpistyksiset, ryöstöt, vahingon teot, moottoriajoneuvon luvattomat käyttöönotot, petokset jne.

Saldoluku:

Saldoluvulla suhdanne- ja kuluttajabarometrissä kuvataan odotuksia, ja se saadaan, kun myönteisten vastausten prosentiosuuksista vähennetään kielteisten vastausten prosentiosuudet. Positiivinen luku kuvaa optimistisia odotuksia.

Tuotanto:

Kuvaa alueen yritysten ja muiden yhteisöjen tuotannollista aktiiviteettia.

1) Helsingin seutu: Toimialoittaisten tuotannon kehitystä ennakoivien indikaattorien perusteella konstruoitu Helsingin seudun tuotannon ennakoiva kuvaaja. Tuorein katsauksessa esitettävä tieto perustuu indikaattoreiden ennakoarvoihin. Tietolähde: Kaupunkitutkimus.

2) Suomi: Tilastokeskuksen Kansantalouden neljännesvuositilinpäiden bruttokansantuote kiintein hinnoin. Tuorein neljännes on Tilastokeskuksen julkaisema kokonais-tuotannon ennakkotieto.

Työnvälitystilasto:

Työ- ja elinkeinoministeriön (TEM) tilasto, joka perustuu työnhakijoiden rekisteriin. Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen ja työ- ja elinkeinoministeriön työttömyysasteet poikkeavat hieman toisistaan johtuen tietojen erilaisesta hankintatavasta.

Työttömyysaste:

Työttömien osuus työvoimasta.

Työvoimatutkimus:

Tilastokeskuksen otospohjainen kuukausittain tehtävä haastattelututkimus. Työllisyyttä koskevissa toimialoittaisissa tiedoissa on pienten toimialojen kohdalla suurehko virhemarginaali.

Avainlukuja

II/2009	Helsinki	Espoo	Vantaa	H:gin seutu ¹	Suomi
Väestö 30.6.2009*					
Väkiluku	578 919	243 076	196 859	1 327 420	5 339 870
Väestönmuutos vuoden alusta	2 287	1 511	1 462	7 200	10 450
Väestönmuutos, %	0,4	0,6	0,7	0,5	0,2
Muuttovoitto vuoden alusta	1 630	459	695	3 881	6 223
Työmarkkinat 7/09 (TEM)					
Työllinen työvoima	307 647	128 217	106 262	698 456	2 717 000
Muutos vuoden takaisesta, %	-1,5	-1,8	-1,9	-1,6	-0,4
Työttömät	27 343	9 277	9 960	57 704	290 139
Työttömyysaste, %	8,9	7,2	9,4	8,3	10,7
Hyvinvointi II/09*				PKS	
Asumistuen saajat	22 478	6 230	6 842	35 550	..
Muutos vuoden takaisesta, %	5,6	8,0	10,2	6,9	..
Toimeentulotuen saajat	31 822	7 998	9 145	48 965	..
Muutos vuoden takaisesta, %	15,6	8,4	11,3	13,5	..

¹ 14 kuntaa.

* ennakkotieto.

HELSINGIN SEUDUN SUUNNAT

– Muutostietoja neljännesvuosittain

– Ilmestyy vuonna 2009 viikoilla 10, 23, 36, 49

Toimitus ja julkaisija
Helsingin kaupungin tietokeskus
PL 5520
00099 Helsingin kaupunki
Faksi (09) 310 36406
www.hel.fi/tietokeskus/suunnat

Lisätietoja:

Leena Hietaniemi, Helsingin kaupungin tietokeskus, p. (09) 310 36404
Leila Lankinen, Helsingin kaupungin tietokeskus p. (09) 310 36402
etunimi.sukunimi@hel.fi

ISSN 1455-819X (painettu)

ISSN 1796-7287 (verkossa)

KUSTANTAJAT

Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunta
(YTV)

Helsingin kaupungin tietokeskus

Espoon kehittämis- ja tutkimusryhmä

Vantaan tilasto- ja tutkimusyksikkö

Uudenmaan liitto

Uudenmaan työ- ja elinkeinokeskus

Helsingin seudun kauppakamari